
ANTIKVARIAT MATS REHNSTRÖM

NYHETSBREV 299 LITTERATUR- & LÄRDOMSHISTORIA 27 MARS 2017

*Jakobsgatan 27 nb | Box 16394 | 103 27 Stockholm | tel 08-411 92 24 | fax 08-411 94 61
e-post: rehnstroem@svaf.se | www.matsrehnstroem.se*

ÖPPET TORSDAGAR 15.00–18.30

Hej!

HÄR KOMMER ÅRETS andra nyhetsbrev och denna gång med litteratur- och lärdomshistoria som tema. Den klarast lysande stjärnan i urvalet är Klemmings utgåva av *Latinska sånger* praktfullt bunden hos Gustaf Hedbergs bokbinderi för Arvid och Rosa Hernmarck. Det finns anledning att vara tacksam över så storartade bokbandsbeställare och jag har på antikvariatets [instagramkonto](#) skrivit något om dem. Det arv av fint bundna böcker som de lämnat efter sig till oss och framtida boksamlare är en varaktig och viktig kulturinsats.

Med vänliga hälsningar!

MATS REHNSTRÖM

1. [Bellman] EICHHORN, C. **Bellman på Djurgården**. Minnesblad vid bystens halfsekelstift. Sthlm, 1879. Front, 47, (1) s. Med illustrationer i texten. Lite nött men trevligt marmorerat pappbd med infärgat titelfält och stänkta snitt. Omslaget medbundet. Med Arvid Mårtensons respektive Stellan Lindskogs exlibris. ★350

Frontespisen efter teckning av Carl Larsson. Innehåll: "Bystens aftäckning", "Dess historia", "Öfriga afbildningar af Bellman" och "Djurgården och lifvet der på Bellmans tid". Bibliotekarien Christoffer Eichhorn (1837-89) hade två år tidigare gett ut en samling huvudsakligen förut ej utgivna skrifter av Bellman. "Hans uppsatser i Ny Illustrerad Tidning med ämnen från Bellmans tid betecknades 1879 av H. Schück såsom nästan det enda av värde, som på historisk väg dittills gjorts för kännedomen om skalden" enligt "Svenskt biografiskt lexikon".

2. (BERG, P. G.) **Svenska minnen på utländska orter**. Sthlm, 1874. (4), 805, (1) s. Hklbd med blindpressade bind. Ryggen lite blekt. Enstaka lagerfläckar. Med A. H. Lundins och Hjalmar Barrs namnteckningar. ★450

Setterwall Svensk historisk bibliografi 255. Geografiskt lexikon uppställt från Aachen till Österbotten med många annars svårfunna uppgifter om svenskar i utlandet.

3. BERGIUS, B. **Tal om läckerheter**. Oavkortad illustrerad utgåva av en global mathistorisk klassiker med appendix för excerpter ur gamla reseskildringar av Bengt Bergius, tillika försedd med utförliga förteckningar över i talet använd litteratur och i detta nämnda orter, folkgrupper, djur och växter samt nyskapat sakregister. Redaktör Jakob Christensson. Riga, 2015. XCII, 576, (4) s. Opappbd med skyddsomslag som har ett litet nagg. ★400

Kungl. Skogs- och lantbruksakademien, skogs- och lantbrukshistoriska meddelanden 65. Supplement till Kungl. Skogs- och lantbruksakademiens tidskrift. Originalet utgavs 1785-87 efter författarens död av Samuel Ödmann och med en stor mängd kompletterande noter av denne. Första delen behandlar läckerheter ur växtriket och andra delen ur djurriket. Bengt Bergius och Samuel Ödmann hämtade huvuddelen av uppgifterna om läckerheter från jordens alla hörn ur olika reseskildringar och visade prov på en ovanlig vidsynthet vad gäller främmande seder: "gammalt salt kött och fläsk samt förlegad torr-fisk är ej för oss någon smakelig kost; men rarheten och moden kan göra sådant til det smakeligaste". Föreliggande upplaga är försedd med många illustrationer ur tidens natural-historiska planschverk och har dessutom en hundrasidig inledning samt kompletterande kommentarer och register.

4. DAHLGREN, F. A. **Förteckning öfver svenska skådespel uppförda på Stockholms theatrar 1737-1863 och Kongl. theatrarnes personal 1773-1863** med flera anteckningar. Sthlm, 1866. xv, (1), 687, (1) s. Ngt nött halvmarokängbd med upphöjda bind och sparsamt guldlinjerad rygg samt röda snitt (Hedberg). Några av binden med nötningsmärken. Raderad namnteckning på det marmorerade försättsbladet. Med Bernhard Mallys exlibris. ★800

Fortfarande ett mycket användbart teater- och personhistoriskt uppslagsverk.

5. FRIES, ROB. E. **A short history of botany in Sweden** by Rob. E. Fries with contributions by K. V. Ossian Dahlgren, Arne Müntzing, Börje Åberg and Hugo Osvald. Uppsala, 1950. Porträtt, 162 s. & 2 utvikbara kartor. Häftad. Lätt solkigt omslag och ngt snedläst. Stött överst på ryggen. Dedikation till Thoralf [Fries]. ★200

Seventh international botanical congress, Stockholm 1950. På den första kartan är de viktigaste Linnélärjungarnas resor markerade, på den andra är de svenska botaniska insatserna i Sydamerika och Västindien inritade. Thoralf Fries var författarens bror och far till Nils Fries.

6. GRANBERG, O. **Konsthistoriska studier och anteckningar**. Sthlm, 1895. (8), 98, (2) s. & plr. Ngt nött brunt halvmarokängbd med upphöjda bind, rikt guldornerad rygg inkluderande inlagda ovaler i grön marokäng och grön titeletikett (Hedberg). Övre guldsnitt, övriga snitt oskurna. Omslaget medbundet. Ryggen och den övre delen av pärmarna något blekta. Med John Kruses exlibris och lilla biblioteksetikett samt med dedikation till densamme. ★1500

*Till
För Dr John Kruse
Tillgiven
från
O. Granberg*

Tryckt i 125 numrerade exemplar på holländskt handgjort papper, varav detta är nummer 120. Innehåller uppsatserna: "Anteckningar om taflor i Nationalmuseum, tagna i Prag 1648",

"Gerard Dous förnämsta arbeten – på Stockholms slott", "En konstrevy från 1600-talet", "Svenska blad ur gamla holländska konstnärskrönikor", "»Mäster Lambricht Målare»", "Studier i tafvelsamlingen på Vanås", "Studier i tafvelsamlingen på Forsmark", "Studier i tafvelsamlingen på Finspång", "Tafvelsamlingen på Heleneborg", "Handteckningssamlingen på Hamiltonhouse", "En »Rembrandt» i Arboga", "Samlingarna på Hedensberg", "Steenbockska samlingarna i Helsingborg", "Taflorna i Östra Ryds kyrka", "Georg Waldau, en bortglömd svensk artist från 1600-talet", "Ambrosius Bosschaert" och "Pieter Molijn, Pieter Mulier d.ä. och Peter Meulener". John Kruse (1865–1914) var litteraturhistoriker och doktorerade 1895 på en avhandling om Hedvig Charlotta Nordenflycht. Han gav sig sedan in på den konsthistoriska banan och var verksam vid Nationalmuseum samt där kollega med Olof Granberg. Kruse band många av sina böcker hos Hedberg och på främre omslag finns en liten bokbindarinstruktion i blyerts: "solidt o. elegant med omslag, orördt". Bandet är ett tidigt arbete av Gustaf Hedberg innan han blev hovbokbindare 1901.

7. [Hoorn] DJURBERG, V. **Läkaren Johan von Hoorn**. Förlossningskonstens grundläggare i Sverige. Efterlämnat manuskript utgivet genom Lärdomshistoriska samfundet. Med ett förord av O. T. Hult. Uppsala, 1942. Porträtt, (2), 317, (2) s. Brunt halvmarokängbd med upphöjda bind, blindpressad ryggdekor och mörkgrön titeletikett samt övre guldsnitt, övriga snitt endast putsade (Hedberg, 1942). Omslaget medbundet. Ryggen lite blekt och med några små nötningar. Med Gustaf Bernströms blindpressade ryggexlibris i nedersta fältet och hans diskreta anteckning i blyerts: "Coll.cat." ★1000

Lychnos-bibliotek 4. Johan von Hoorn (1662-1724) var läkare och tog som sin viktigaste uppgift att reformera barnmorskeutbildningen. År 1697 skrev han den första svenska läroboken i obstetrik "Den svenska wälöfwade jord-gumman" senare åtföljd av en kortare barnmorskebok "Siphra och Pua" 1715. Efter att 1708 ha utnämnts till stadsmedikus i Stockholm höll han kurser för barnmorskor och utarbetade 1711 det första svenska barnmorskereglementet.

8. [Hörberg] BERGSTEN, W. **En konstnårs-monografi öfver Per Hörberg.** Med afbildningar af en del af konstnärens målningar, handteckningar och gravyrer. Norrköping, 1904. (8), 127 s. & plr. Elegant och välbevarat mörkbrunt halvmarokångbd med upphöjda bind och guldornerad rygg (Hedberg, 1943). Övre guldsnitt, övriga snitt endast putsade. Omslaget medbundet och det främre med ett vertikalt veck. Med Bengt Bernströms guldpräglade monogram nederst på ryggen. ★1500

Detta är den första moderna monografen över konstnären Pehr Hörberg (1746-1816).

9. [Julinus] TILANDER, G. **Nyköpingsstudenten Johannes Julinus dagböcker 1659-64 och hans bedrifter i Uppsala, Åbo och Strängnäs.** Skara, 1968. 151 s. Hfrbd med upphöjda bind och dubbla röda titeletiketter samt stänkta snitt (LopezValencia). Omslaget medbundet. ★450

Gamla dagböcker II. Inleds med en mycket omfattande översikt av Julinus liv och annan bakgrundsinformation. Dagböckerna är återgivna med latinsk och svensk parallelltext.

10. [Järta] LEWENHAUPT, E. **Ur Hans Järtas literära brefväxling.** Bref till och från C. G. v. Brinkman. 1:1-2. [=omslagstitel]. Uppsala, 1899-1900. (4), 64 + (2), 65-128, xv s. Ng't nött och solkigt halvmarokångbd med blind- och guldlinjerad rygg. Stänkta snitt. Häftesomslagen medbundna. Ryggen lite blekt. Sista bladets blanka baksida med liten lagning. Dedikation till Claes Annerstedt från utgivaren. ★400

Skrifter utgifna af Svenska literatursällskapet 18:1-2. Allt som utkom. Ett av exemplaren av upplagan på bättre papper. Brevväxlingen spänner över perioden 1811-35.

11. [Karl XIII] IVERUS, G. **Hertig Karl av Södermanland.** Gustav III:s broder. 1. Till ryska kriget. A.a. Uppsala, 1925. xv, (1), 227, (1) s. Lackat hfrbd med svagt upphöjda bind, guldornerad rygg och röd titeletikett samt övre guldsnitt, övriga snitt endast putsade (Hedberg, 1928). Omslaget medbundet. Ryggen blekt, lite torr och nött samt med några småfläckar. Med Gustaf Bernströms guldpressade pärmexlibris. ★650

Allt som utkom. På sidorna 134-79 behandlas hertig Karls verksamhet som frimurare och på slutet avtrycks Gustav III:s skydds brev för Frimurarorden.

12. [Klemming] **Hymni, sequentiæ et piæ cantiones in regno Sueciæ olim usitatae.** Sancti Sueciæ. Sthlm, P. A. Norstedt & filii, 1885. 12:o. (6), VIII, 38, 38a-b, 39-178, (4) s. + **Piæ cantiones.** S. Trinitas. Iesus Christus. S. Spiritus. S. Maria. Collectionum nostri ævi supplementum e fontibus sveticis depromptum. Sthlm, P. A. Norstedt & filii, 1886. 12:o. (5, 1 blank), 70, 70a-b, 71-192, (2) s. + **Piæ cantiones.** In regno Sueciæ olim usitatae. Sancti exteri. Collectionum nostri ævi supplementum e fontibus sveticis depromptum. Sthlm, P. A. Norstedt & filii, 1887. 12:o. (2 blank, 3, 1 blank, 1, 1 blank), 182, (3, 1 blank), 48a-d, 74a-m, 89a-b, 139a-b, 165a-c s. + **Cantiones morales scholasticæ** historicæ in regno Sueciæ olim usitatae. Sthlm, P. A. Norstedt & filii, 1887. 12:o. (1, 1 blank, 1, 1 blank), 124, (1, 1 blank, 1) s. Fyra mycket eleganta röda marokängbd med upphöjda bind och rik blindpressad dekor på rygg och pärmar samt inre blindpressade denteller (Hedberg). Hela guldsnitt. Omslagen medbundna. Pärmarna med stora riksvapnet som centralmotiv och Latinska sånger präglad i guld. Med Arvid och Rosa Hernmarcks guldpressade pärmexlibris fint placerade på marmorerade lappar på insidorna av respektive frampärm. Vacker svit. ★15000

Bibliographia Klemmingiana s. 34-36. Omslagen med titeln: "Latinska sånger fordom använda i svenska kyrkor, kloster och skolor" och sista delen: "Latinska sånger från Sveriges medeltid". Sammanställda av G. E. Klemming och bekostade av bland andra Paul Riant och Gustaf Holdo Stråle, till vilka volymerna är dedicerade. Den första delen trycktes i 500 exemplar, de följande tre i 250 exemplar vardera. Mycket fint formgivna och tryckta. Titelbladen tryckta i rött och svart vilka dessutom är inramade av en röd och grön bård. Kapitlen ofta inledda med tryckta vinjetter och texten med röda anfangar och genomgående inramad av röda linjer. Även någon detalj i guldtryck förekommer. Innehållet är en sammanställning av latinska medeltidshymner funna under forskningar i de svenska medeltidshandskrifterna, bland annat återfinns ett flertal rörande den heliga Birgitta.

13. LINNÉ, (C. von). **Linnés minnesbok**. Utgiven av Felix Bryk. [=omslagstitel]. Sthlm, 1919. (4),20,(3) s. & faksmilplr. Häftad. Omslaget lätt solkigt och lite loss från ryggen. ★500

Soulsby 1080. Tryckt i 250 numrerade exemplar. Detta dock onumrerat.

14. LINNÉ, C. von. **Adonis Stenbrohultensis**. Utgiven av Felix Bryx. Sthlm, 1920. 13,(4) s. & faksmilplr. Enkelt brunt skinnryggbd med svart titeletikett. Omslaget medbundet. Omslagsryggens titel klistrad på frampärmens insida. Obetydligt nött och med en liten svag fläck i övre snittet. Ur Hjalmar Gustafssons bibliotek. ★1000

Soulsby 247. Utgiven av Björck & Börjessons förlag och tryckt i 100 numrerade exemplar, varav detta är nr 61. Manuskriptet tillhör Bergianska biblioteket på Vetenskapsakademien.

15. LINNÉ, C. von. **Adonis Stenbrohultensis**. Utgiven av Felix Bryx. Sthlm, 1920. 13,(4) s. & faksmilplr. Häftad. Omslaget lätt solkigt. ★1000

Soulsby 247. Utgiven av Björck & Börjessons förlag och tryckt i 100 numrerade exemplar, varav detta är nr 27. Manuskriptet tillhör Bergianska biblioteket på Vetenskapsakademien.

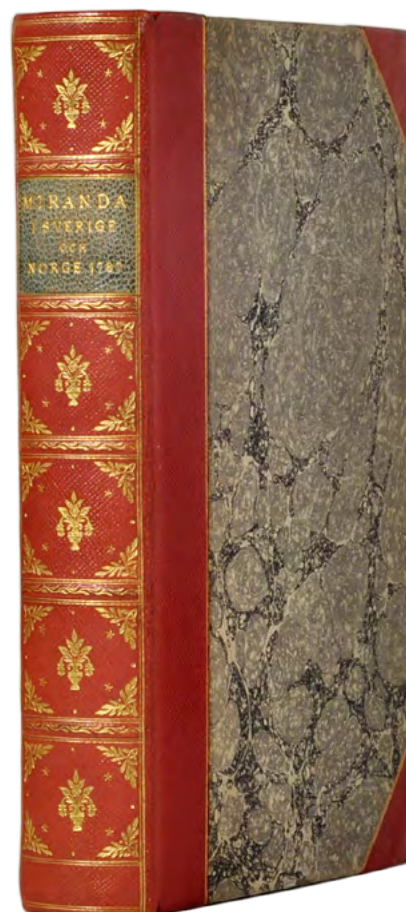
16. LÖFVENBERG, J. C. & LINDSTRÖM-LÖFVENBERG, HILDA EUPHROSYNE. **Brevväxlingen mellan Johan Christopher Löfvenberg och Hilda Euphrosyne Lindström-Löfvenberg åren 1864-1898**. Sthlm, 1977. (2),387 s. [med några

pagineringsinkonsekvenser]. Bra grönt klbd med svart titeletikett. Omslaget medbundet. Tillskrift på försätsbladet. ★1000

Den omfattande brevväxlingen hittades 1975 på en vind i Fårösund. Avskrifterna utförda av Allan Degerman, Inga Gattberg, f. Myrsten och Lars Myrsten.

17. MIRANDA, F. de. **Miranda i Sverige och Norge 1787**. General Francisco de Mirandas dagbok från hans resa september-december 1787. Utgiven med en levnadsteckning och i översättning från det spanska originalet av Stig Rydén. Kommenterad av Bjarne Dietz, Stig Roth o. Sigurd Wallin. Con un apéndice en español. Sthlm, 1950. 422 s. Med illustrationer i texten. Elegant rött halvsaffianbd med upphöjda bind, rikt guldornerad rygg och grön titel-etikett samt övre guldsnitt, övriga snitt endast putsade (Bonniers bokbinderi). Ryggen ngt blekt. ★1000

Francisco de Miranda (1750-1816) vistades i landsflykt i Nordamerika och Europa under outtröttliga och oftast fåfänga försök att få stöd för sina planer på att frigöra de spanska kolonierna i Sydamerika. Under sin tid i Europa gjorde han vidsträckta resor och besökte nästan alla dess länder, bland annat Sverige och Norge.

18. [Palmstedt] SETTERWALL, Å. **Erik Palmstedt 1741-1803**. En studie i gustaviansk arkitektur och stadsbyggnadskonst. A.a. Sthlm, 1945. (4), 461 s. & 1 rättelselapp. Ohalvlinnebd med dubbla titelfält och övre infärgat snitt. Omslaget medbundet. Dedikation till Nils Nordqvist och dennes exlibris. ★650

Monografier utgivna av Stockholms kommunalförvaltning. Det rikt illustrerade standardverket som ingående behandlar Palmstedts verksamhet från börshuset till Gripsholmsteatern.

19. **Principförslag till sanering av staden mellan broarna**, framlagt av 1960 års kommitté för Gamla stan efter utredningar av konsulterande arkitekter i samarbete med kansliet för saneringsfrågor inom staden mellan broarna. Sthlm, 1963. 88,(1) s. & plr + 1960 års kommitté för Gamla stan: Saneringen inom staden mellan broarna. Sthlm, 1965. (2), 211,(2) s. & plr. Två uniforma röda hfrbd (M. F. Åkerdahl respektive Levins bokbinderi). Den första volymen med rödstänkta snitt. Omslagen medbundna. Med ryggtitlarna "Gamla stan etapp I" respektive "Gamla stan etapp II-III". Med Per Gustaf Hambergs exlibris. ★1750

Stadskollegiets utlåtanden och memorial. Bihang. Nr 97 1962 respektive Stadskollegiets utlåtanden och memorial. Bihang. Nr 97 1964. I utredningarna medverkade arkitekterna Bengt Romare, Georg Scherman, Per-Olof Olsson, Magnus Ahlgren, Torbjörn Olsson, Sven Silow, Bo Ahlström, K. G. Johnsson, H. Lögdberg, John Sjöström, Tore Webjörn, Erik Stark, Olle Zetterberg, Nils Sterner, Göran Sidenbladh, Bengt Hjern, Torsten Ljungberger, P. G. Peterson, Erik Sundberg och Lennart Uhlin. De många planscher, som ofta är utvikbara, utgörs huvudsakligen av olika översiktsritningar över Gamla stan.

Ex Libris
Gustaf Odencrantz
hominis

20. SKARSTEDT, C. W. **Predikoverksamhetens och den andliga vältalighetens historia i Sverige till omkring 1850**. Lund, 1879. (4), 304 s. Ngt nött svart hfrbd med guldornerad rygg och stänkta snitt. Pärmhörnen ngt skavda. Med Gustaf Odencrantz exlibris. ★500

Rik översikt genom seklerna med många exempel på olika predikotyper och predikanter. Carl W. Skarstedt (1815-1908) var bland annat teologie professor i Lund.

21. [Swedberg] TOTTIE, H. W. **Jesper Svedbergs lif och verksamhet**. Bidrag till svenska kyrkans historia. I-II. A.a. Uppsala, 1885-86. (8), 218 + (4), IV, 280 s. Brunt klbd med stänkta snitt. Första delens titelblad ngt nött och med liten lagning. Med Bengt Hesselmanns namnteckning och dennes exlibris samt biblioteks- och utgallringsstämplar. ★400

Avslutas med en summarisk förteckning över J. Swedbergs utgivna skrifter.

22. SYLWAN, O. **Svenska pressens historia till statshvälfnigen 1772**. Lund, 1896. (6), 498 s. Aningen nött hfrbd med upphöjda bind och marmorerade snitt (Hedberg). Omslaget medbundet, det främre med tillskriften: "Bilaga 7". Några nötningar på binden. ★600

Störst utrymme ägnas inte oväntat åt Dalin, Salvius och Gjørwell, men även Göteborgs- och övriga landsortspressen har egna kapitler.

23. WALLÉN, E. *Studier över romantisk mytologi i svensk litteratur*. A.a. Malmö, 1923. 300,(1) s. En aning snedläst och ngt nött rött hklbd med stänkta snitt. Med tillskrift: "Till min lilla svägerska från Putte". ★500

Innehåll: "Mytologien under 1700-talet", "De nordiska gudarna i Lings Gylfeepopé", "Romantiska mytologer", "Atterboms götiska program", "De mytologiska teorierna i Geijers skrift om inbillningskraften", "Geijers lyrik och schellingsk spekulatión" och "Romantisk mytologi i Lings diktning".

24. [Warg] PALMÆR, MARGIT. *Cajsa Warg och hennes kokbok*. Cajsa Wargs kokbok utgiven i urval med en kulturhistorisk inledning. Sthlm, 1946. 310,(1) s. & plr. Ohklbd med dubbla titeletiketter och övre stänkt snitt. Ryggen ngt blekt. Liten tillskrift på försättsbladet daterad 1946. ★500

Den fylliga inledningen upptar s. 7-81.

25. [Voltaire] WAHLUND, C. *Un acte inédit d'un opéra de Voltaire*. Publié d'après deux anciennes copies manuscrites de la Bibliothèque royale de Stockholm. Avec des fac-similés. Uppsala, 1905. (2), 59,(1) s. Häftad i tryckt omslag. Helt guldsnitt. Bakre omslag med ett veck och en marginell pappersförlust, främre omslag med en liten fläck. Gammal biblioteksstpl överst på titelbladet. Med dedikation: "Till vännen Algernon Börtzell från hans oföränderligt tillgifne och städse tacksamme Carl Wahlund". ★800

Rör "Samson" i två manuskript som härrör från Carl Gustaf Tessin respektive Clas Ekeblad på Stola. Algernon Börtzell (1840-1918) var 1872-97 chef för Generalstabens litografiska anstalt.